

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R.P. Richardi Lyncei ... Vniversa Philosophia Scholastica

Complectens Dialecticam, siue Scientiam de Veritate, in decem libros
distributam

Lynch, Richard

Lvgdvni, 1654

Cap. I. De veritate propositionum de futuro contingenti absoluto.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95210](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95210)

loquente cognoscatur, eius locutio, & externa oratio sit mendax fallaxque: significat enim adesse conceptum, qui reuera non adest, sed potius oppositus.

43 At hoc nostræ non obstat sententia: præterquam enim, quod quæstio potissimè sit de propositione disiunctiua interna; aliud est externam esse mendacem, aliud falsam: prior denominatio est à respectu ad obiectum, quo, siue conceptum locutioni præuium, posterior à respectu ad obiectum, quod, siue rem cognitam: prior conuenit huic propositioni externæ ab hæretico mysterium Trinitatis non credente prolata, *Deus est unus*: mentitur enim A catholicus ita loquens: posterior verò, nimirum falsitas ei non competit: transeat ergo propositionem externam disiunctiuam, ne sit mendax, neque non verax, opus habere, vt aliqua disiunctionis pars non sit, vt simul haud sint ambæ: ceterum id non requiritur ad hoc, vt ea sit vera, & non falsa: impræsentiarum autem non de veracitate, sed veritate, nec de fallacia, aut mendacio, sed falsitate, quæ multoties est sine mentiendi crimine, disputamus. Adice, cum propositio externa disiunctiua est doctrinalis, & in materia necessaria, cuiusmodi est superius adducta, *aliquis homo est animal*, eam haud significare conceptum exclusiuum alterius partis, & consequenter, quin talis detur exclusio à parte rei, posse esse, non veracem modò, sed veram, & non tantum à mendacio, verum etiam à falsitate materiali: quam vocant, omnino alienam.

44 Quod spectat ad posteriorem diuisionem; quæres eam circa, an propositio causalis absolutæ ritu possit ad sui veritatem, vt id, quod affirmat esse, quia aliud est, absolutè sit, vel potius vera sit hoc solo, quod causa per particulam, *quia*, denotata, siue existat effectus, siue secus, sit ad eum necessaria, aut saltem utilis?

45 Censeo cum Auerſa loco superius citato ad veritatem propositionis causalis vtrumque desiderari, scilicet, & quod res absolutè sit, & quod dependenter à causa, supra quam particula, *quia*, appellat. Probat autem hunc in modum: propositio causalis non adstruit solum, dependere rem à causa, sed insuper, quod sit absolutè; neutrum ergo sufficit, vt ea vera sit, sed potius ad hanc denominationem opus habet utroque: consequentia est euidens, ac manifesta: suadetur antecedens.

46 Primo, quia hæc propositiones sunt falsæ, Petrus est equus, quia hinnibilis. Iudas saluus factus est, quia perseuerauit in gratia: at si tantum adstruerent dependentiam equinitatis ab hinnibilitate, aut saluationis æternæ à dono perseuerantiæ, essent veræ, vt quæ maximè: non ergò dependentiam alterutrum affirmant, sed præterea Petrum esse absolutè equum, & Iudam esse absolutè saluatum.

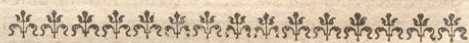
47 Secundo, quia ex his præmissis: omne rationale est homo, Petrus est rationalis, haud dubie colligitur semper, Petrum esse hominem: at ex iis colligitur haud raro conclusio supra præmissas reflectens, & affirmans, Petrum esse hominem, quia est rationalis, & omne rationale est homo vt constabit ex dicendis in metaphysica lib. 1. tract. 4. c. 13. & seqq. eiusmodi ergo propositio causalis asserit, Petrum absolute esse hominem.

48 Tertio, quoniam hæc propositio, *dies est, quia sol est*, merito particulæ illius causalis, *quia*, vel denotat diem absolute dependere à præsentia solis; & ita significat etiam, diem absolute esse, pro eo, ac contendimus in præsentia, cum fieri nequeat, vt effectus aliquis absolute dependeat, & emanet à causa, quin absolute sit in rebus, esse enim à causa est simplici-

ter esse: Vel propterea denotat tantum diem, si existat, dependere à sole; atque ita ea propositio erit non causalis, sed conditionalis, quo nihil magis ridiculum, absonumvè. Quarto tandem, quia ob id propositio conditionalis non affirmat rem absolute esse, quoniam esse tantum conditionatè, & esse absolute opponuntur inuicem: at esse tantum dependenter à causis, nec, nisi per influxum earum, & esse absolute, non sunt contraria, sed potius connexa mutuo: quid ni ergò propositio causalis assermet rem absolute esse? quid ni consequenter hæc ad sui veritatem efflagitet?

49 Contra tamen opponi potest. Hæc propositiones sunt veræ; omnis propositio est vera, quia conformis obiecto, omnis est falsa, quia difformis obiecto, omnis actus voluntatis est bonus, quia rationi consentaneus, omnis est malus, quia auersio à summo, & incommutabili bono, & conuersio ad commutabile, & creatum, omne ens finitum existit, quia causatur à Deo, omnis anima amat, quia prius cognoscit: At absolute non omnis propositio est vera, nec omnis falsa, haud etiam omnis motus voluntatis est moraliter bonus, omnivè in genere moris malus; haud item omne ens finitum absolute existit, sed plura sunt merè possibilia, & in abyſſo nihili latentia: multæ quoque animæ præcisè non amant, sed vel odio, aut timore, vel certè nullo sollicitantur affectu. Non pauca ergò propositiones causales sunt veræ, propter solam dependentiam effectus à causa sine huius absoluta existentia, & productione in lucem rerum à Deo creaturarum.

50 Hæc obiectio quamvis verisimilitudinem præferat aliquam, haud tamen agrè potest repelli. Respondeo igitur, sensum prædictarum propositionum esse hunc: omnis propositio, vera est vera, quia conformis obiecto, omnis falsa est falsa, quia difformis obiecto, omnis actus voluntatis bonus, est bonus, quia rationi consentit, omnis malus est malus, quia auersio, &c. omne ens finitum existens est existens, quia causatur à Deo, omnis anima amans est amans, quia prius cognoscit: At luce clarius est, omnem propositionem veram esse absolute veram, & omnem falsam esse absolute falsam, omnem item voluntatis actum bonum esse absolute bonum, & malum, malum, omne quoque ens finitum existens existere, & voluntatem omnem amantem amare.

TRACTATUS IV.

De veritate propositionum de futuro contingenti, absoluto, & conditionato.

CAPVT I.

De veritate propositionum de futuro contingenti absoluto.

SSERO primo, propositiones de futuro contingenti absoluto determinate veræ, aut falsæ sunt: Hæc assertio omnium Catholicorum reipsa mihi esse videtur, licet aliqui inter quos præcipuè Nominales solo nomen

minum, & vocum usu à reliquis suo more diffideant. Probatur primò, quia propositio ab Aristotele definitur, aut si mauis, describitur, oratio verum, vel falsum significans: at propositio de futuro contingenti absolute verè propositio est. Secundo, quia propositiones contradictoriae ita comparatae sunt, vt altera vera, altera falsa sit: at ea propositiones de futuro contingenti, Petrus cras peccabit, Petrus cras non peccabit, sunt contradictoriae. Confirmatur, quia propositiones vniuersales de futuro contingenti iuxta Aristotelem præcipue nobis aduersarium determinate falsæ, & nullo modo veræ sunt, quod Aristoteles edocuit ea fortè ratione ductus, quia moraliter impossibile est, vt in tanta hominum multitudine aliquis non currat, quod ad falsitatem vniuersalis affirmatiuæ sufficit, aut aliquis à curru non abstineat, quod ad vniuersalis negatiuæ falsitatem satis est: at eo ipso, quod tales propositiones vniuersales de futuro contingenti determinate falsæ sint, non poterunt non determinate veræ esse propositiones particulares de futuro contingenti, nimirum hæ; aliquis homo currit, aliquis homo non currit: ergo, &c. Minor probatur, quia ea particulares de futuro contingenti illis vniuersalibus contradicunt: particulares igitur determinate veræ erunt, vbi vniuersales determinate falsæ sint.

2 Tertio propositiones de præterito contingenti determinate veræ, aut falsæ sunt, vt vel aduersarij fatentur: ergò & propositiones de futuro contingenti: cur enim obiectum propositione antè eam verificare, aut falsificare possit, magis, quam obiectum ea posterius: cum obiectum propositione antè, & respectu illius præteritum non magis existat, cum propositio existit, quam obiectum ea posterius, & quod respectu illius futurum est. Quarto, quia Deus de futuris contingentibus in particulari iudicat, & propositiones efformat iuxta illud Sapient. 8. cap. signa, & monstra scit antequam fiant, & euentus seculorum, & temporum. Quod etiam aliis mille locis scriptura testatur: at omnis propositio diuina positiuè vera est. Demum à priori, aut Petrus currit in instanti A. aut non: alterutrum enim necessario eligendum est iuxta illud irrefragabile principium quodlibet est vel non est. Si primum; hæc igitur propositio, Petrus currit in instanti A. prius prolata determinate vera est, cum obiectum eius ita se habeat sicut ipsa representat: Si secundum, ergo ea propositio prius prolata eadem ratione falsa est.

3 Afferò secundo propositiones nostræ de futuro contingenti antea, quam earum obiecta existant, nec determinate veræ, nec determinate falsæ sunt, si proprie, & cum rigore loquendum est. Probatur; quia veritas propositionis nostræ de futuro contingenti est complexum ex actu, & existentia rei, quæ futura enunciatur; at nullum complexum propriè existit, antequam omnes eius partes existant: veritas igitur de futuro contingenti non existit propriè, antea, quam eius obiectum existat, esto impropriè, & in communi usu loquendi ante existentiam obiecti propositio de futuro contingenti vera dicatur, eo, quod ante eam existentiam principalis veritatis constitutum existat. Hoc, & non aliud cum Aureolo plerique Nominales re ipsa censuisse mihi videntur.

C A P V T II.

Quatenus præscientia futurorum cum eorum contingentia, & libertate cohereat?

4 A Ristoteles 1. Perihermenias cap. 8. & Tullius lib. de fato, & cum iis non pauci hæretici veritatem, & falsitatem propositionum de futuro contingenti in particulari negant, & consequenter Deo futurorum præscientiam, ac prouidentiam denegant: quorum fundamentum est, quia præscientia Dei, aut etiam præscientia humana futurorum contingentiam, & libertatem de medio tolleret: quod fundamentum bifariam proponi solet; primo quia omnis suppositio antecedens, & essentialiter connexa cum effectu eius libertatem euertit, licet enim determinatio consequens effectum eius libertati non derogat, aliàs nullus effectus liber remaneret, cum omnis effectus ex aliqua suppositione consequenti, saltem ipsius effectus determinate, & inuitabiliter existat, omne enim, dum est, necessarium est; ceterum determinatio antecedens, seu, quod perinde est, suppositio antecedens effectum, & cum eo determinate connexa omnium confessione eius libertatem tollit: at scientia Dei de peccato Petri est suppositio quædam antecedens illud peccatum, quo nimirum tota æternitate prior, & anterior est, & aliunde ratione suæ veritatis infallibilis cum eo peccato essentialiter connectitur: libertatem igitur peccati penitus euertit.

5 Secundo: quoties antecedens est Petro, v. g. necessarium, & inuitabile, consequens etiam ei necessarium, & inuitabile est: at antecedens huius enthymematis, Deus scit ab æterno Petrum peccaturum, Petrus ergo peccaturus est, Petro necessarium, & inuitabile est: igitur & consequens ei necessarium, & inuitabile est, atque adeo præscientia futurorum in Deo admissa, Petrus, non libere, sed necessario, & inuitabiliter peccabit. Maior probatur: quia quoties antecedens est absolute necessarium, & consequens est absolute necessarium, vt cernere est in hoc enthymemate, Deus est: ergo omnipotens est: quoties igitur antecedens respectiue necessarium est, consequens etiam respectiue necessarium erit. Minor probatur, quia Petrus nequit facere, ne in Deo scientia illa peccati sui extiterit: ea ergo scientia Petro necessaria, & inuitabilis est, atque adeo antecedens, &c. probatur antecedens, tum, quia ad præteritum non datur potentia, vt fert commune proloquium: at si Petrus posset facere, ne scientia Dei de peccato suo non fuisset, ad præteritum esset potentia: tum, quia scientia Dei de peccato Petri à Petro peccante non dependet, nec eo posterior est, cum talis dependentia, & posterioritas manifestam imperfectionem in Deo arguat non ergo potest Petrus facere, ne existat in Deo scientia de peccato suo, sicut facere nequit, ne existat in Deo scientia de peccato alieno Iudæ v. g. quia scientia eius peccati ab eo independens est, & eo nequiquam posterior.

6 Hoc argumentum, vt faciat homines liberos facit sacrilegos, vt rectè notauit Augustinus lib. 5. de ciuitate Dei c. 9. pro cuius solutione noto primò, duplicem esse prioritatem, & antecedentiam, aliam temporis, naturæ aliam, de quibus supra non nihil disseruimus. Noto secundo determinationem, siue connexionem antecedentem antecedentia naturæ obesse libertati effectus, quem respicit, siquidem